

AANBEVELINGEN WERKGROEP 'WERKWIJZE RAAD 2010' EN PRESIDIUM

Voorstellen voor de nieuwe raad, vast te stellen op 11 maart 2010.

Het idee van een Raadsplein blijft leidend bij de aanbevelingen die de werkgroep aan de nieuwe raad meegeeft. De vaste uitgangspunten blijven:

- Er is per vergadering één duidelijk vergaderdoel, bijv. beeldvorming. Dat betekent niet dat er geen variatie in de sessies mogelijk is, integendeel, informatieve gesprekken, hoorzittingen e.d. passen prima in het concept, maar vooraf moet voor alle betrokkenen duidelijk zijn wat het doel van de sessie is.
- Er zijn verschillende sessies tegelijkertijd waarbij één van de (steun) fractieleden als woordvoerder optreedt.
- De begin- en eindtijden van de sessies worden vooraf door de agendacommissie vastgesteld, er zijn geen vooraf bepaalde spreektijden per fractie tenzij de agendacommissie dat nodig vindt en vooraf bepaalt.

Met betrekking tot een aantal belangrijke aspecten worden suggesties voor aanpassing gedaan. Het gaat daarbij om:

1. Splitsing Raadsplein in carrousel en raadsvergaderingen.

De parallelsessies blijven zoals hierboven aangegeven gehandhaafd, maar om de raadsvergadering niet meer als sluitstuk van de avond te beschouwen, maar veel beter tot zijn recht te laten komen, wordt er een aparte avond voor gereserveerd.

Dat komt erop neer dat er een cyclus van 3 weken komt: fractieoverleg > raadsvergadering > carrousel met sessies van 19.00 – 22.30 uur en tussentijdse pauzes. Het is niet de bedoeling om alleen de huidige werkwijze te splitsen over 2 avonden; bij de sessies moet nadrukkelijk ook ruimte worden geboden voor informatie bijeenkomsten met inwoners/groeperingen/bedrijven/instellingen e.d. en ook met ambtenaren en/of portefeuillehouders.

De keuze voor een vergaderschema waarin de raadsvergadering vooraf gaat aan de sessies is op praktische redenen gebaseerd; op deze wijze kunnen de onderwerpen die van een sessie doorgaan naar de raadsvergadering eerst in het fractieoverleg besproken worden. Als de volgorde omgekeerd zou zijn was er maar een week tijd tussen sessie en raadsvergadering, te kort voor fractieoverleg. In de nu voorgestelde opzet hebben raadsleden 2 weken tijd voor reflectie.

Meer informatieve sessies (met belanghebbenden en/of ambtenaren) horen thuis op de sessie-avonden, het vragenuurtje in de raadsvergadering omdat daar alle raadsleden en collegeleden aanwezig (kunnen) zijn. Het vragenuurtje kan gebruikt worden om vragen over actuele onderwerpen aan college of andere raadsleden te stellen.

Het zou ook uitgebreid kunnen worden met een inspreekmogelijkheid voor burgers die iets aan de raad willen voorleggen (koppelen aan Burgerinitiatief?), natuurlijk onder de voorwaarde dat het een onderwerp betreft waar de raad over gaat.

De raadsvergadering kan er bijvoorbeeld als volgt uitzien:

- 19.30 – 20.15 vragenuurtje + inspreken + moties vreemd aan de orde van de dag
- 20.15 – 21.15 debat
- 21.15 – 21.45 pauze
- 21.40 – 22.30 hamerstukken met korte stemverklaring

Een keuze voor zo'n driewekelijkse cyclus legt wel een flinke druk op agendacommissie en griffie. Er moet strak gepland worden om de agenda's tijdig voor het fractieoverleg te verzenden. Omdat het kan voorkomen dat de uitkomsten van de sessies niet helemaal conform de verwachting zijn, is het noodzakelijk dat de sessievoorzitters aan het eind van de sessie duidelijke conclusies formuleren aan de hand waarvan de griffie als dat nodig is de agenda kan aanpassen.

Er moet meer nadruk komen op een creatieve invulling van de sessies en dat geldt ook voor de raadsvergaderingen. Hamerstukken blijven natuurlijk bestaan, maar de agendacommissie kan ook onderwerpen zonder sessie meteen voor een debat in de raadsvergadering agenderen. Als vooraf duidelijk is waar de politieke geschilpunten liggen, kan in sommige gevallen een sessie worden overgeslagen.

Kortom: er moet optimaal gebruik worden gemaakt van de mogelijkheden om de verschillende politieke standpunten te verantwoorden en dan kan ook duidelijk gemaakt worden dat niet aan alle belangen tegemoet kan worden gekomen maar dat keuzes noodzakelijk zijn.

2. De beleidsbepalende rol van de raad

1. Stel een termijnagenda op (onderwerpen coalitie, oppositie, burgerinitiatief) met tijdplanning en fasering (inclusief evaluatie), dit is geen inhoudelijk document maar een planning- en sturingsinstrument. De onderwerpen uit de planning- & controlcyclus en de onderwerpen die op grond van de financiële verordening (ex art. 212 gemeentewet) moeten worden voorgelegd door het college, maken natuurlijk ook deel uit van dit programma. De termijnagenda fungeert als kompas voor raad, college en ambtelijke organisatie.
2. Zorg dat de agendacommissie als hét gezaghebbend gremium met betrekking tot de vergaderingen gaat fungeren. Zij bepaalt de agenda, bereidt het Raadsplein voor en toetst of voorbereiding en agendering op de juiste wijze op de onderwerpen afgestemd waren. In de huidige opzet vormen de fractievoorzitters, de voorzitter en waarnemend voorzitter van de raad en de griffie de agendacommissie; in de komende raadsperiode bestaat een voorkeur voor een agendacommissie die bestaat uit de sessievoorzitters, eventueel aangevuld met andere raadsleden.

3. Meer politiek relevante en interessante debatten

In de raadsvergadering moet meer ruimte komen voor politieke debatten, natuurlijk niet als doel op zich, maar als instrument om de verschillen tussen de politieke partijen zo duidelijk mogelijk naar voren te kunnen brengen. De agendacommissie moet bij de agendering kritisch bezien welke onderwerpen zich bij uitstek lenen voor een debat. Enkele suggesties daarbij zijn:

1. 'debat' definiëren en voorwaarden stellen.
2. debat stimuleren: vorm bepaalt inhoud. Bijvoorbeeld: tussen 2 fracties aan de hand van een stelling met uiteindelijk een conclusie. Raadslid daagt ander raadslid uit. Dus geen rondjes 1^e en 2^e termijn. In de 'arena'. Met stakeholders om tafel, binnen- en buitenring e.d.
3. creatiever gebruik maken van agendamogelijkheden Raadsplein – meer variatie.
4. raadsvoorstellen en agendaverzoeken van college moeten gericht worden op debat in de raad > ook expliciet alle keuzemogelijkheden vermelden.

4. Effectiever vergaderen

Ook hierbij heeft de agendacommissie een belangrijke taak; ieder onderwerp zou zodanig geagendeerd moeten worden dat deze uitnodigt tot een optimale behandeling. Zoals bij de start van het Raadsplein in 2006 ook is overwogen, kan binnen deze opzet heel gevarieerd gewerkt worden; door de splitsing in sessies en raadsvergadering is de ruimte om te experimenteren maximaal. Enkele suggesties voor de agendacommissie:

1. bij agendering beter onderscheid maken tussen hamerstukken/ debatstukken/bespreekstukken en tussen: beeldvorming/oordeelsvorming /besluitvorming. Meer differentiatie in tijdsduur aanbrengen.
2. vragenuurtje weer invoeren bij de raadsvergaderingen.
3. eenvoudige onderwerpen schriftelijk afdoen (collegebericht) zodat er meer ruimte is voor politieke discussie over belangrijke onderwerpen.
4. Bij agendering van de sessies wordt door de agendacommissie, net als de afgelopen jaren, zoveel mogelijk rekening gehouden met de portefeuilles van de collegeleden zodat zij zoveel mogelijk bij hun 'eigen' onderwerpen aanwezig kunnen zijn. Voor zover de fracties eenzelfde verdeling over onderwerpen aanhouden, kunnen de fractiespecialisten ook bij hun eigen onderwerpen het woord voeren.

5. Voorzitters

Er is na de nodig discussie een voorkeur uitgesproken voor raadsleden als voorzitter van de sessies, zoals ook in deze periode en zoals ook voorgeschreven in de Gemeentewet. De voordelen hiervan zijn: dit past in systeem dat de raad zijn eigen vergaderingen regelt en regisseert, de raadsleden zijn onderdeel van het raadsgebeuren en thuis in de omgang

tussen raadsleden. Een nadeel is: het kost tijd en zeker voor kleine fracties betekent het een woordvoerder minder; maar dit kan deels worden opgevangen door gewogen inzet (kleine fracties minder voorzitten dan grotere fracties).

Een variant hierop is het werken met vaste voorzitters; per vergaderavond zijn 3 voorzitters nodig. Nadeel is natuurlijk dat deze voorzitters tijdens de sessies geen woordvoerder kunnen zijn.

Bij de overgang naar een 3-wekelijkse cyclus met een aparte avond voor raadsvergaderingen kan er meer debat kan plaatsvinden in de raadsvergadering. Als de agendacommissie consequent de politiek belangrijke debatten in die raadsvergadering agendeert, kunnen alle raadsleden daar aan deelnemen zodat het minder bezwaarlijk kan zijn om geen woordvoerder in de sessies te zijn.

6. Met college samen beeld creëren mbt gezamenlijke verantwoordelijkheden en onderscheiden rollen en taken

1. raad moet duidelijke kwaliteitseisen stellen en college houdt daarmee rekening bij opstellen voorstellen en agendaverzoeken.
2. op te stellen raadsprogramma/termijnagenda is leidend voor aanlevering stukken en basis voor afspraken over inschakelen belanghebbenden door college en/of raad.
3. maak ook gebruik van kennis van de ambtelijke organisatie bij het voorbereiden van onderwerpen.
4. raad respecteert de verantwoordelijkheid van het college voor bestuur en uitvoering en stuurt niet op details. Zo nodig worden in termijnagenda afspraken over taakverdeling gemaakt.

Kort samengevat:

De werkgroep en het presidium stellen voor om met ingang van de nieuwe raadsperiode over te gaan tot de volgende aanpassingen binnen de contouren van het Raadsplein:

- 3 wekelijkse cyclus: fractieoverleg > raadsvergadering > carrousel met parallelsessies
- Raadsleden zijn voorzitter van de sessies, al dan niet gewogen inzet (afhankelijk van fractiegrootte) en mogelijk vaste voorzitters;
- raad stuurt eigen agenda en werkzaamheden > termijnagenda zo snel mogelijk na de verkiezingen opstellen;
- gezaghebbende agendacommissie bestaande uit sessievoorzitters, raadsvoorzitter, wnd raadsvoorzitter en griffie
- aandacht voor passende agendering, meer debat organiseren, meer ruimte voor interactie met inwoners en/of ambtenaren;
- nadruk op kwaliteit stukken en vergaderverzoeken, de bestaande formats worden aangepast;

16 februari 2010 – werkgroep werkwijze raad 2010 en presidium.